

Drugo letno poročilo o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020

Pregled izvajanja ukrepov OP TGP 2020 v letih 2015 in 2016

Kazalci izvajanja OP TGP 2020 za leto 2015

Drugo letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 je bilo narejeno v sodelovanju z Institutom "Jožef Stefan" Center za energetska učinkovitost, ki je za Ministrstvo za okolje in prostor pripravil strokovne podlage in sicer:

- *Strokovne podlage za Drugo poročilo o izvajanju OP TGP-2020, Končno poročilo, prvi del - Kazalci izvajanja OP TGP za leto 2015*
- *Strokovne podlage za Drugo poročilo o izvajanju OP TGP-2020, Končno poročilo, drugi del - Pregled izvajanja ukrepov v letih 2015 in 2016*

1. POVZETEK IN KLJUČNE UGOTOVITVE.....	5
2. OCENA DOSEGANJA CILJEV.....	6
2.1 Doseganje ciljev po Odločbi 406/2009/ES	6
2.2 Doseganje sektorskih ciljev OP TGP 2020.....	6
2.3 Evidence emisij TGP in zadnje razpoložljive projekcije emisij.....	7
2.4 Prve ocene emisij TGP za 2016.....	8
3. PREGLED IZVAJANJA UKREPOV	8
3.1 Zelena gospodarska rast	8
3.2 Stavbe.....	9
3.3 Promet	11
3.4 Kmetijstvo	12
3.5 Drugi sektorji ne-ETS: industrija, odpadki in energetika.....	13
3.6 Krepitev zmogljivosti za izvedbo ukrepov in koordinacija.....	14
4. FINANCIRANJE IZVAJANJA UKREPOV.....	15
5. SEZNAM UKREPOV OP TGP 2020	16

1. POVZETEK IN KLJUČNE UGOTOVITVE

Drugo letno poročilo o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP 2020) podaja oceno doseganja ciljev in pregled izvajanja ukrepov.

Drugo letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 kaže, da je Slovenija **na dobri poti k doseganju nacionalnega cilja na področju zmanjševanja emisij iz ne-ETS sektorjev po Odločbi 406/2009/ES**¹. V letu 2015, so bile emisije toplogrednih plinov (TGP) iz ne-ETS sektorjev po Odločbi 406/2009/ES nižje od letnega cilja kar za 13,4 %. Vendar, pa so se v letu 2015 emisije iz ne-ETS sektorjev povečale za 2,2 % glede na leto prej. Prve ocene kažejo na to, da se bodo povečale tudi v letu 2016, zabeležena je bila 7,4 % rast emisij v prometu, kar se lahko odrazi v 3,7 % rasti skupnih emisij iz ne-ETS sektorjev. Ocena doseganja ciljev po Odločbi 406/2009/ES kljub naraščanju emisij TGP ostaja pozitivna.

V letih 2015 in 2016 je bil dosežen znaten napredek pri **izvajanju ukrepov** OP TGP 2020. Finančna sredstva, namenjena za izvajanje programa so skladna z načrti. Učinki vloženih javnofinančnih sredstev na zmanjšanje emisij TGP in na gospodarsko rast ter zaposlenost pa bodo v prihodnje lahko veliko večji, v kolikor bo za izvajanje ukrepov OP TGP 2020 namenjenih dovolj kadrovskih zmogljivosti, okrepljeno usposabljanje za izvajanje ukrepov ter vzpostavljeni procesi sodelovanja deležnikov v zgodnjih fazah oblikovanja ukrepov in pri vprašanih implementacije ukrepov.

V letu 2015 so se povečale **subvencije**, ki spodbujajo rabo fosilnih goriv v sektorju promet. ačrtovano zmanjševanje subvencij, ki spodbujajo rabo fosilnih goriv, kar je v nasprotju s cilji zmanjšanja emisij TGP, se še ne izvaja ustrezno ker le te predstavljajo pomemben del vsakoletnega prihodka proračuna države. Zaradi subvencij so emisije TGP, onesnaževal zraka, hrup in drugi negativni učinki prometa večji, kar pomeni, da so za doseganje zastavljenih ciljev zmanjševanja emisij TGP potrebni dodatni ukrepi in finančna sredstva.

Zmanjšanje emisij CO₂ **v stavbah zaostaja** za letnimi cilji OP TGP 2020, zlasti v stanovanjskem sektorju. Potrebno je okrepiti in nadgraditi izvajanje ukrepov, predvsem skozi aktivnosti Eko sklada, Projektne pisarne za energetske prenove javnih stavb in tudi drugih akterjev. Potrebno je hitrejšo uveljavljanje energetskega pogodbeništv in priprava novih finančnih instrumentov za javni in stanovanjski sektor. Okrepiti je potrebno tudi usposabljanje na vseh ravneh.

V **prometu** je bil v letih 2015 in 2016 velik napredek zlasti pri načrtovanju ukrepov trajnostne mobilnosti. Več kazalcev pa kaže na to, da je sektor prometa še vedno na kritični poti. Potrebno bo zagotoviti doseganje obvezujočega cilja za delež obnovljivih virov energije (OVE) v prometu v letu 2020, ki se v projekcijah kaže kot ključen manjkajoči člen za znižanje emisij TGP. Ukrepi za spodbujanje javnega potniškega prometa (JPP) se po učinku na zmanjšanje emisij TGP uvrščajo med pomembnejše ukrepe OP TGP 2020, pomemben pa je tudi njihov prispevek k izboljšani kakovosti zraka v mestih, vendar se učinki izvajanja kažejo pozno in bo treba pospešiti in okrepiti, pa tudi razširiti nabor ukrepov s področja spodbujanja JPP. Načrtovani ukrepi na področju železniškega tovornega prometa se ne izvajajo skladno z načrtovano dinamiko.

Promet ostaja najpomembnejši sektor pri doseganju nacionalnega cilja po Odločbi 406/2009/ES, saj je tudi leta 2015 predstavljal 50% vseh emisij v sektorju ne-ETS, poleg tega pa njegov delež postaja vedno večji, saj se emisije v ostalih sektorjih hitro zmanjšujejo, v prometu pa je še vedno zaznaven trend naraščanja emisij TGP.

¹ Odločba 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (UL L št. 140 z dne 5.6.2009, stran 136).

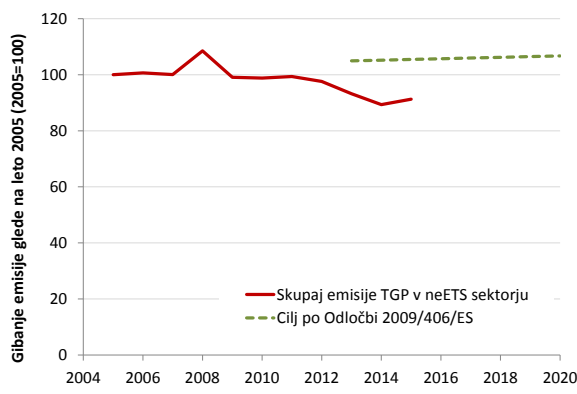
2. OCENA DOSEGANJA CILJEV

2.1 DOSEGANJE CILJEV PO ODLOČBI 406/2009/ES

Cilj Slovenije do leta 2020 je, da se emisije TGP ne bodo povečale za več kakor 4 % glede na leto 2005 in se nanaša na emisije iz sektorjev, ki niso vključeni v shemo EU-ETS, t.i. ne-ETS sektorje oz. sektorje s cilji po Odločbi 406/2009/ES. Obveznosti so določene za celotno obdobje 2013–2020, ciljna vrednost za leto 2013 znaša 12.324 kt CO₂ ekv, za leto 2020 pa 12.533 kt CO₂ ekv, cilji za vmesna leta sledijo linearnemu povečevanju med tema letoma².

V letu 2015 so bile emisije iz sektorjev po Odločbi 406/2009/ES nižje od letnega cilja kar za 13,4 %. V letu 2015 so se povečale za 2,2 % glede na leto 2014 in prve ocene kažejo na to, da se bodo povečale tudi v letu 2016.

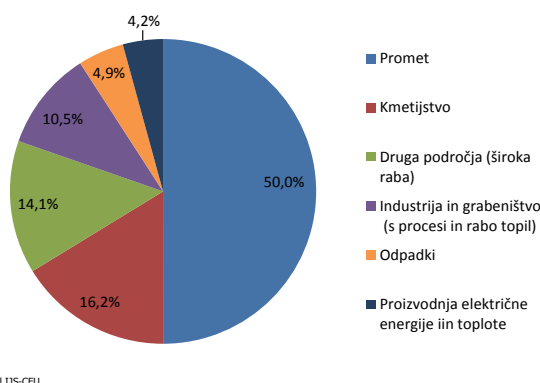
Trenutno doseganje cilja še ne pomeni dolgoročnega obvladovanja emisij in doseganja dolgoročnih ciljev. Promet predstavlja 50 % emisij po Odločbi 406/2009/ES, variabilnost emisij iz tega sektorja je zelo velika – tudi do 18-odstotna letna rast – zato bi lahko celo kratkotrajna, a zelo velika rast rabe pogonskih goriv, resno ogrozila izpolnjevanje nacionalnega cilja.

Slika 1: Gibanje emisij ne-ETS v obdobju 2005–2015 v primerjavi s ciljno trajektorijo v obdobju 2013–2020, preračunano glede na emisije iz leta 2005

2.2 DOSEGANJE SEKTORSKIH CILJEV OP TGP 2020

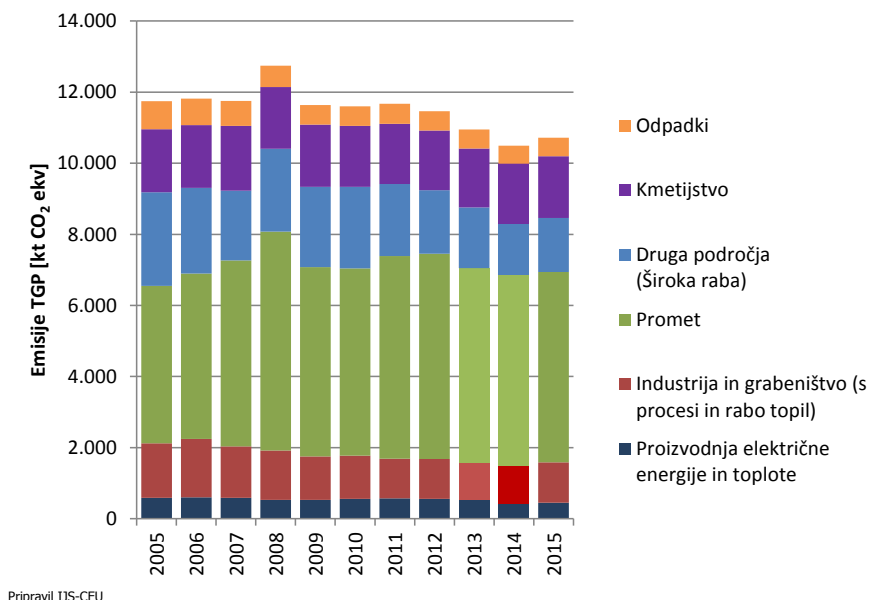
Spremljanje izvajanja ukrepov OP TGP 2020 se osredotoča na tiste sektorje, ki prispevajo največ k emisijam v ne-ETS sektorjih. Slika spodaj prikazuje sektorske deleže emisij v letu 2015.

Slika 2: Struktura emisij TGP po sektorjih ne-ETS v letu 2015

² Izvedbeni sklep Komisije št. 2013/634/EU z dne 31. oktobra 2013 o prilagoditvah dodeljenih letnih emisij za države članice za obdobje 2013 do 2020 v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 292 z dne 1.11.2013, stran 19). Od leta 2013 se za pripravo evidenc in v poročilu o izvajanju OP TGP upoštevajo ciljne vrednosti, izračunane z upoštevanjem potenciala globalnega segrevanja iz 4. Ocenjevalnega poročila medvladnega foruma o podnebnih spremembah, (4AR IPCC).

Na poti k doseganju indikativnih sektorskih ciljev iz OP TGP 2020 so vsi po emisijah največji sektorji: promet, kmetijstvo, druga področja (široka raba). Ti sektorji predstavljajo skupaj 80 % emisij ne-ETS. Poleg teh je na dobri poti k doseganju indikativnega sektorskega cilja tudi sektor proizvodnje električne energije in toplote, ki pa predstavlja v emisijah ne-ETS le manjši, 5-odstotni delež. Drugi sektorji zaostajajo za vmesnim ciljem za leto 2015: industrija in gradbeništvo, vključno z industrijskimi procesi, za 10 odstotnih točk, sektor odpadki pa za 3 odstotne točke.

Slika 3: Emisije ne-ETS po sektorjih v obdobju 2005–2015

Promet, ki je največji vir emisij med ne-ETS sektorji, je tudi edini sektor, v katerem so se emisije v obdobju 2005–2015 povečale in sicer za 21,0 %, vendar je v obdobju 2015–2020, glede na indikativni sektorski cilj za promet, še dovoljeno emisije nekoliko povečati (za 6 odstotne točke). V letu 2015 je bilo doseženo zmanjšanje emisij, in je promet, kot rečeno, na dobri poti k doseganju indikativnega sektorskega cilja, vendar pa je potrebno dolgoročno obvladovanje emisij v tem sektorju, ker je bila v preteklosti zabeležena tudi do 18 % rast v enem samem letu. Prvi podatki za leto 2016 kažejo, da se bodo emisije v tem sektorju znatno povečale, za 6 %.

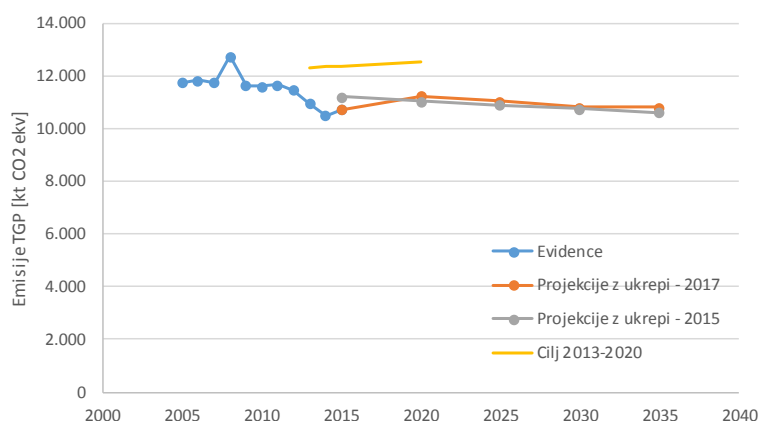
2.3 EVIDENCE EMISIJ TGP IN ZADNJE RAZPOLOŽLJIVE PROJEKCIJE EMISIJ

V letu 2017 so bile projekcije emisij TGP osvežene, vendar se glede na projekcije iz leta 2015 niso bistveno spremenile in kažejo na to, da bodo obvezujoči nacionalni cilji po Odločbi 406/2009/ES doseženi in celo preseženi v celotnem obdobju 2013–2020³.

Največjo negotovost glede prihodnjih emisij predstavlja sektor promet. Narejena je bila analiza občutljivosti projekcij na vpliv tranzitnega prometa, poleg tega pa sta bila primerjana tudi scenarija izvajanja ukrepov prometne in okoljske politike v prometnem sektorju. Razpon med najvišjo in najnižjo projekcijo emisij TGP v prometu za leto 2020 znaša 25 %. Če upoštevamo projekcijo emisij iz prometa, ki predstavlja zgornjo mejo v analizi občutljivosti, ter emisije za ostale sektorje iz projekcije z obstoječimi ukrepi dobimo najbolj pesimističen scenarij. Tudi v tem, najbolj pesimističnem scenariju, skupne emisije TGP iz sektorjev ne-ETS v obdobju do 2020 ne presegajo ciljnih emisij.

Predlagani cilji v ne-ETS sektorjih, po letu 2020, so veliko bolj ambiciozni in zahtevajo aktivnosti za njihovo doseganje že pred letom 2020 in je glede na to potrebno natančno spremljanje izvajanja ukrepov in gibanja emisij TGP v sektorju promet ter priprava analize in interpretacije povezav med njimi za nadgradnjo projekcij v podporo izvajanju podnebne politike v tem sektorju. S tem bodo doseženi nižji stroški implementacije v daljšem časovnem obdobju.

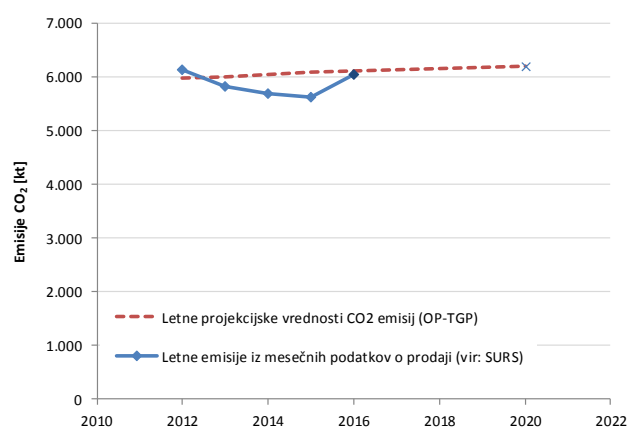
³ Nacionalni cilji po Odločbi 406/2009/ES so že v izvedbenih aktih komisije izraženi tudi v absolutnih vrednostih (kt CO₂ ekv) po novi metodologiji. Kot je bilo ugotovljeno v Prvem poročilu o izvajanju OP TGP 2020, revizija programa samo zaradi spremembe metodologije izračunavanja nacionalnih evidenc in projekcij ne bo potrebna. Potrebno je le indikativne sektorske cilje iz OP TGP 2020 prevesti v vrednosti po novi metodologiji z upoštevanjem sektorskih ciljev izraženih v odstotkih (relativne vrednosti), kot so navedeni v Tabeli 1 v OP TGP 2020.

Slika 4: Gibanje emisij iz sektorjev ne-ETS in najnovejša projekcija emisij TGP, osvežena v letu 2017 (vir: IJS CEU)

2.4 PRVE OCENE EMISIJ TGP ZA 2016

Kazalec Emisije iz zgorevanja motornega bencina in dizelskega goriva v tekočem letu, za leto 2016 kaže na to, da so letne emisijske vrednosti prvič po letu 2012 zabeležile opazno rast. Emisije so sicer še vedno nekoliko pod projekcijskimi in upravičeno pričakujemo, da bodo tudi skupne emisije Slovenije tudi v letu 2016 pod letno ciljno vrednostjo po Odločbi 406/2009/ES. Vendar pa se je trend gibanja emisij TGP iz prometa obrnil, emisije so se povečale za 7,4%, in skoraj izničile doseženo zmanjšanje za 8,4% v triletnem obdobju 2013 do 2015. Zaradi višje gospodarske rasti in pod vplivom obsega tranzitnega prometa pričakujemo, da se bo rast emisij nadaljevala.

Prilagodil IJS-CEU

Slika 5: Primerjava letnih emisij CO₂ v prometu za leto 2016 na podlagi podatkov o prodanih količinah pogonskih goriv s projekcijo OP TGP (Vir: IJS-CEU)

3. PREGLED IZVAJANJA UKREPOV

3.1 ZELENA GOSPODARSKA RAST

Cilj je podpreti prehod v gospodarstvo, katerega rast ne temelji na povečani rabi naravnih virov in energije, ampak z učinkovitostjo in inovacijami zmanjša emisije toplogrednih plinov, izboljša konkurenčnost ter spodbuja večjo varnost oskrbe z energijo.

Po sprejemu OP TGP 2020 je Vlada Republike Slovenije sprejela še naslednje programske in akcijske dokumente, ki vplivajo na izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP na področju zelene gospodarske rasti:

- Operativni program izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 (OP EKP), 2015;
- Okvirni program za prehod v zeleno gospodarstvo (OPZG) z Akcijskim načrtom izvajanja OPZG (ANi OPZG) in Načrtom aktivnosti ministrstev in vladnih služb (NAMVS) za leti 2015 in 2016.

Subvencije, ki so v nasprotju z doseganjem cilja zmanjšanja emisij TGP, vplivajo na stroške izvajanja OP TGP 2020 in je zaradi tega potrebna pospešitev aktivnosti v okviru projekta Zelene proračunske reforme. Potrebno je postopno zmanjševanje subvencij, ker so zaradi njih emisije večje in so za doseganje zastavljenih ciljev zmanjšanja emisij TGP potrebni dodatni ukrepi in finančna sredstva.

Zeleno javno naročanje (ZeJN) se postopoma uveljavlja in je zaradi tega potrebna izvedba načrtovane systemske in podporne dejavnosti za povečanje obsega ZeJN in izboljšanje prakse na tem področju. Potrebno je pripraviti podlage in začeti z izvajanjem zelenega javnega naročanja inovativnih izdelkov in storitev, skladno z načrtom v OP TGP 2020 in OP EKP. Spremljanje izvajanja ukrepov OP TGP 2020 je potrebno okrepiti s kazalcem za spremljanje izvajanja ZeJN, posebej pa, da se v vseh ukrepih OP EKP, kjer je to relevantno, spremlja doseženo zmanjšanje emisij TGP (npr. tudi ukrepe iz prednostnih osi 1 in 3, namenjene podpori prehodu v nizkoogljično družbo, ki se jih sedaj ne spremlja na ta način).

3.2 STAVBE

Cilj je zmanjšanje emisij TGP za 53 % do leta 2020 glede na leto 2005, za kar bo potrebna celovita energetska sanacija stavb in nadaljnja zamenjava kurilnega olja z nizkoogljičnimi viri energije. V prvi vrsti pa je to ukrep za hitro gospodarsko rast in izhod iz krize.

Po sprejemu OP TGP 2020 so bili sprejeti naslednji programski in akcijski dokumenti, ki vplivajo na izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP na področju stavb:

- Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS), 2015, Vlada RS;
- Nacionalni akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020 (AN sNES), 2015, Vlada RS;
- Akcijski načrt za učinkovito rabo energije za obdobje 2014–2020 (AN URE), 2015, Vlada RS;
- Operativni program izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 (OP EKP), 2015, Vlada RS;
- Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letih 2017 in 2018, Vlada RS;
- Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025 (ReNSP15–25), 2015, Državni zbor RS.

Ukrepi zmanjševanja emisij TGP se na področju stavb v Sloveniji izvajajo že vrsto let. Učinki so znatni, saj so se emisije TGP v obdobju 2005–2015 zmanjšale za 46 %. Ključni dosežki pri izvajanju ukrepov v letih 2015 in 2016 so naslednji:

- na Ministrstvu za infrastrukturo je bila leta 2015 vzpostavljena Projektna pisarna za energetske prenove javnih stavb, njeno delovanje je sofinancirano s sredstvi za tehnično pomoč iz Kohezijskega sklada. Začela je z izvajanjem projekta Energetske prenove stavb v državni in občinski lasti in v tem okviru izvaja vrsto ukrepov iz OP TGP 2020 in drugih programskih dokumentov, ki se pred tem niso izvajali:
 - izbrani in potrjeni so bili pilotni projekti energetske prenove stavb ali objavljena javna povabila za njihovo izvedbo;
 - izdelane so bile Smernice za energetske prenove stavb kulturne dediščine. Začele so se tudi aktivnosti za izvedbo demonstracijskega projekta energetske prenove javnih stavb kulturne dediščine;
 - izdelanih je bilo več smernic in navodil, namenjenih pripravi projektov oz. prijavam na razpise za koriščenje nepovratnih sredstev.

- v več občinah potekajo projekti tehnične pomoči za pripravo projektov energetske sanacije javnih stavb z mehanizmom energetskega pogodbeništva s podporo iz programov ELENA, torej iz mednarodnih virov financiranja.

Vendar pa kazalci spremljanja izvajanja OP TGP 2020 in pregled izvajanja ukrepov kažejo, tudi na področju stavb, na zaostanke pri izvajanju ukrepov v letih 2015 in 2016. Okrepitev aktivnosti za vzpostavitev celovitega sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb bo z naložbami v prenove stavb dosegla boljše makroekonomske učinke, in sicer višjo dodano vrednost v dejavnosti, s tem povezano odpiranje zahtevnejših delovnih mest in boljše razvojne ter izvozne priložnosti za podjetja.

Za večje učinke ukrepov na tem področju je potrebno izpeljati strukturiran proces sodelovanja deležnikov za oblikovanje in vzpostavitev celovitega sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb, uvesti certificiranje izvajalcev in procesov ter okrepiti aktivnosti na področju izobraževanja oz. usposabljanja ter zagotoviti vodilno vlogo javnega sektorja z uveljavljanjem sistema kakovosti pri projektih energetske sanacije stavb v javnem sektorju.

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ v stavbah javnega sektorja je leta 2015 prvič v opazovanem obdobju zaostajal za letnimi cilji. Razlog je v tem, da se je spodbujanje ukrepov v okviru nove finančne perspektive za obdobje 2014–2020 začelo z zamikom. Plansko načrtovanje razpisov oz. javnih pozivov bi zagotovilo čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko spodbujanja naložb, zlasti pri spodbujanju energetske prenove javnih stavb. To je ključno za sočasno doseganje okoljskih učinkov in pozitivnih učinkov na gospodarstvo oz. zaposlovanje.

Kritičen ostaja kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju in je potrebna pospešitev uveljavljanja energetskega pogodbeništva skladno s časovnico iz sprejetih programskih dokumentov ter nadgraditev ukrepov, še zlasti:

- okrepitev aktivnosti na področju izobraževanja in usposabljanja vseh vključenih v pripravo in izvedbo projektov energetske prenove stavb;
- zagotovitev sistemskih in projektnih virov financiranja za pripravo projektov energetske prenove stavb, tudi s projekti tehnične pomoči ELENA,
- pospešitev izvedbe investicij v celovito energetsko prenovo stavb ožjega javnega sektorja,
- razvoj ustreznih finančnih produktov in drugih podpornih ukrepov (npr. združevanje projektov, višji delež sofinanciranja itd.) za pospeševanje energetskega pogodbeništva;
- zagotovitev analize kakovosti in ekonomske analize izvedenih projektov, ter uporabo rezultatov teh analiz ter vzpostavitev procesa stalnih izboljšav priprave in izbire projektov ter dodeljevanja sredstev.

Kazalec, površina energetske saniranih stavb v javnem sektorju bolje sledi zastavljenim ciljem kot kazalec zmanjšanja emisije CO₂, kar kaže na to, da bo treba energetsko prenovo stavb bolj usmerjati v celovite prenove.

Kljub dejstvu, da kazalca intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju in delež OVE v rabi goriv v široki rabi kažeta na znatno izboljšanje, bo potrebno v javnem sektorju zagotoviti tudi najmanj 15 ktoe dodatne proizvodnje toplote in hladu iz OVE. Le tako bodo doseženi tudi nacionalni cilji obnovljive vire energije, kar bo še dodatno zmanjšalo emisije TGP iz tega sektorja.

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju je leta 2015 krepko zaostajal za indikativnim letnim ciljem in sicer za 21 %. Razlog je, da je bilo plasiranih manj nepovratnih sredstev Eko sklada, kot je bilo načrtovano v AN URE⁴. Priporoča se, dosledno izvajanje ukrepov za spodbujanje URE in OVE v gospodinjstvih v načrtovanih okvirih in nadgradnjo s podpornimi ukrepi. Še zlasti se priporoča:

- usklajeno in ciljno usmerjeno ozaveščanje in informiranje ter okrepitev delovanja mreže ENSVET;

⁴ Akcijski načrt za energetsko učinkovitost za obdobje 2014–2020, Vlada Republike Slovenije, maj 2015 (AN URE).

- razvoj in vpeljavo finančnih instrumentov za stanovanjski sektor, ki bodo dopolnili spodbujanje z nepovratnimi sredstvi ter okrepili povpraševanje po povratnih sredstvih;
- do leta 2020 spodbuditev najmanj 33 ktoe dodatne proizvodnje toplote in hlada iz OVE v stanovanjskem sektorju, skladno z indikativnimi cilji predloga prenove AN OVE;
- realizacijo predvidenih ukrepov iz Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu za reševanje problema pridobivanja soglasja za izvedbo in kreditiranje projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb.

Ker učinki v stanovanjskem sektorju zaostajajo za načrti, bo potrebna analiza ovir, pripravljena na podlagi ankete, in analiza potencialov za ukrepe URE in OVE, dosegljivih s spodbujevalnimi mehanizmi v tem sektorju.

Potreben je tudi zagon ukrepov OP TGP 2020 in AN URE, ki se še ne izvajajo:

- delitev spodbud med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah;
- vzpostavitev garancijske sheme;
- vzpostavitev sheme podpor za proizvodnjo toplote iz OVE.

3.3 PROMET

Cilj je zmanjšanje emisij TGP za 9 % do leta 2020 glede na leto 2008 z uveljavljanjem trajnostnega prometa oz. zadržati emisije tako, da povečanje glede na leto 2005 ne bo preseglo 27 %.

Po sprejemu OP TGP 2020 so bili sprejeti še naslednji programski in akcijski dokumenti, ki vplivajo na izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP v prometu:

- Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji (SRP), 2015, Vlada RS;
- Akcijski načrt za učinkovito rabo energije za obdobje 2014–2020 (AN URE), 2015, Vlada RS;
- Resolucijo o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (ReNPRP 2030), 2016, Državni zbor RS;
- Operativni program izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 (OP EKP), 2015, Vlada RS;
- Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letih 2017 in 2018, Vlada RS.

V letih 2015 in 2016 je bil dosežen znaten napredek predvsem na področju trajnostne mobilnosti ter načrtovanja prometne politike in sicer:

- Sprejetje Strategije razvoja prometa v Republiki Sloveniji, ki postavlja dve prioriteti, razvoj železniške infrastrukture in spodbujanje ukrepov trajnostne mobilnosti, med katerimi ima pomembno vlogo razvoj javnega potniškega prometa;
- zagon načrtovanja prometa na lokalni ravni v okviru Celostnih prometnih strategij;
- zaključek pomembne faze projekta Integriranega potniškega prometa z uveljavljanjem enotne elektronske vozovnice za dijake in študente;
- znatno povečanje obsega finančnih spodbud za vozila z nizkimi emisijami TGP;
- nadgradnja ukrepov trajnostne mobilnosti: z načrtovanjem finančnih sredstev v okviru Resolucije o Nacionalnem programu razvoja prometa v RS, Operativnega programa izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 in Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe; s širitvijo nabora ukrepov na področju rabe alternativnih goriv s pripravo Strategije na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi.

Na kritični poti so zlasti naslednji elementi politik na področju prometa:

- delež OVE v prometu se oddaljuje od cilja v letu 2020 (Direktiva 2009/28/ES) in je zaradi tega potrebno zagotoviti dosledno izvajanje Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu (Ur.l.RS, št. 64/16) oz. EZ-1 in AN OVE.

- subvencije, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja emisij TGP, so se v sektorju promet povečale in se oddaljujejo od cilja OP TGP 2020. V okviru priprave zelene proračunske reforme bo potrebno zagotoviti postopno zmanjševanje teh subvencij v sektorju promet.
- število potniških kilometrov v javnem potniškem prometu se je v letu 2015 povečalo, kar je pomemben napredek, vendar pa še vedno občutno zaostaja za ciljem. Ukrep spodbujanja JPP se po učinku na zmanjšanje emisij TGP uvršča med pomembnejše ukrepe OP TGP, pomemben pa je tudi prispevek k izboljšani kakovosti zraka v mestih. Da bodo cilji na področju JPP doseženi, bo potrebno znatno okrepiti ukrepe podpore razvoju JPP in zagotoviti njihovo prednostno obravnavo, okrepiti izvajanje ukrepov SRP na tem področju, zlasti: projekta integrirani javni potniški promet, spodbud za izboljšanje storitev (kot so zvečanje pogostnosti voženj javnega prometa, uskladitev vozniških redov in prilagoditev uporabnikom), zagotoviti načrtovanje intermodalnosti na nacionalni ravni (preureditev javnega prevoza tako, da bo železnica temeljni nosilec; načrtovanje P&R, kolesarskih povezav idr.), okrepiti nabor ukrepov za spodbujanje JPP v okviru prostorske politike ter zagotoviti spodbujanje JPP v okviru ukrepov davčne politike, v okviru obračuna potnih stroškov idr.
- povprečne emisije vozil v Sloveniji so višje od zastavljenega cilja. Potrebno je nadgraditi spodbude za uporabo alternativnih goriv in učinkovitejših vozil v prometu zlasti v okviru nadomestila za uporabo cest.
- delež železniškega prometa v tovornem prometu se je v letu 2015 zmanjšal. Za prehod prometa na železnice bo ključno vlaganje sredstev v posodobitve in nadgradnje omrežja.

Za zmanjšanje emisij TGP in boljše izvajanje ukrepov, skladno s sprejetimi programskimi dokumenti, so potrebne tudi naslednje nadgradnje dosedanjih in načrtovanih aktivnosti:

- Vključevanje ukrepov prehoda v nizkoogljično družbo v prostorsko politiko, ki poteka v okviru priprave Strategije prostorskega razvoja Slovenije. Aktivnosti na tem področju bo potrebno okrepiti s pripravo strokovnih podlag, ki bodo omogočile pripravo širšega nabora ukrepov prostorske politike za prehod v nizkoogljično družbo v tej strategiji.
- OP TGP 2020 in sektorske politike na področju prometa bo potrebno nadgraditi tako, da bodo vključeni tudi ukrepi za:
 - zmanjševanje potreb po prometnem delu;
 - spodbujanje povezovanja akterjev (npr. regionalno povezovanje občin pri izgradnji kolesarske infrastrukture, tudi s pilotnimi in demonstracijskimi projekti);
 - povezovanje ukrepov izgradnje infrastrukture z mehкими ukrepi promocije, spremembami zakonodaje, demonstracijskimi projekti idr.;
 - celostno načrtovanje na nacionalni ravni, kjer je to potrebno: (npr. izgradnje polnilne infrastrukture za alternativna goriva, prestrukturiranja JPP, tako da bo železnica glavni nosilec ipd.).

3.4 KMETIJSTVO

Cilj je obvladovanje emisij TGP na ravni do največ +5 % do leta 2020 glede na leto 2005 ob hkratnem povečanju samooskrbe Slovenije s hrano.

Po sprejemu OP TGP 2020 je Vlada Republike Slovenije sprejela še naslednji programski in akcijski dokument, ki vpliva na izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP v sektorju kmetijstvo:

- Program razvoja podeželja 2015-2020 (PRP), 2015.

Najpomembnejša toplogredna plina v sektorju kmetijstvo sta metan in didušikov oksid. Prvi prispeva nekaj manj kot 70 %, drugi pa dobrih 30 % toplogrednega učinka sektorja.

Rešitve za zmanjševanje emisij didušikovega oksida sovpadajo z rešitvami za varovanje voda pred onesnaževanjem z nitrati in rešitvami za zmanjšanje emisij amonijaka. Na področju preprečevanja onesnaževanja voda imamo dolgoletno tradicijo in razmeroma dobro razvit sistem javne svetovalne službe. Varovanje voda je med prednostnimi področji Kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil (KOPOP) Programa razvoja podeželja 2014-2020 (PRP 2015-2020) in rezultati se kažejo tudi na področju emisij didušikovega oksida. K učinkovitejšemu kroženju dušika prispevata tudi ukrepa Naložbe v fizična sredstva in Ekološko kmetovanje (oba v sklopu PRP 2015-2020). Omenjeno se kaže v doseganju

ciljev na področju porabe dušika iz mineralnih gnojil in bruto bilančnega presežka dušika. Ukrepi za zmanjševanje izpustov didušikovega oksida so ustrezni in bi jih bilo smiselno nadaljevati.

Ukrepa KOPOP in Ekološko kmetovanje prek učinkovitejšega kroženja dušika in s tem manjše porabe dušika iz mineralnih gnojil pomembno prispevata k zmanjšanju emisij didušikovega oksida. Šibka točka ukrepa KOPOP je premajhen obseg izvajanja zahteve Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak na trajnem travinju. Kmetije, ki gospodarijo na trajnem travinju, razpolagajo z velikimi količinami živinskih gnojil, izbirno zahtevo Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak pa lahko izberejo le na travnikih, na katerih se odločijo za puščanje nepokošenega pasu (5-10 % površine) ali pa če se odločijo na kmetiji opustiti siliranje krme. Predlaga se pri odprava pogojevanja zahteve Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak pri ukrepu KOPOP.

Kljub temu, da prispeva večino toplogrednega učinka v sektorju kmetijstvo metan, namenjamo zmanjševanju emisij metana bistveno manj pozornosti kot zmanjševanju emisij didušikovega oksida. Šibka točka je premajhna ambicioznost na področju zmanjševanja emisij metana iz prebavil rejnih živali, ki prispevajo približno 50 % vseh emisij TGP v kmetijstvu. Ob razmeroma dobremu selekcijskemu delu v smeri učinkovitejših živali in ob spodbujanju pašne reje prek ukrepov PRP 2015-2020, zanemarjamo priložnosti na področju ustrežnejšega krmljenja rejnih živali. Doseganje cilja na področju emisij metana bo v velikem obsegu odvisno od nadomestne rešitve za nerealizirano zahtevo »analiza krme in računanje krmnih obrokov« za govedo in/ali drobnico« iz prvotnega predloga ukrepa KOPOP. Gre za zahtevo, katere predvideni učinki so bili upoštevani pri pripravi OP TGP 2020. Računanje krmnih obrokov na podlagi rezultatov analiz krme bi lahko izvedli v sklopu ukrepa Sodelovanje ali pa s povečanjem obsega tovrstnih aktivnosti v okviru programa dela Javne službe kmetijskega svetovanja.

3.5 DRUGI SEKTORJI NE-ETS: INDUSTRIJA, ODPADKI IN ENERGETIKA

Cilji so zmanjšanje emisij TGP do leta 2020 glede na leto 2005:

- iz industrije zunaj sheme EU-ETS za 42 % z ukrepi za prehod na konkurenčno nizkoogljično proizvodnjo;
- iz ravnanja z odpadki za 44 % in postopno uveljavljanje krožnega gospodarstva.

Po sprejemu OP TGP 2020 je Vlada Republike Slovenije sprejela še naslednje programske in akcijske dokumente, ki vplivajo na izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP v drugih sektorjih ne-ETS, industriji, odpadki in energetiki:

- Operativni program izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 (OP EKP), 2015;
- Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letih 2017 in 2018;
- Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2014–2020 (AN URE), 2015;
- Program ravnanja z odpadki in Program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (PPO in PrZO), 2016.

Spodbud za zmanjšanje emisij TGP z ukrepi URE in OVE je v industriji bistveno manj kot v drugih sektorjih. Načrtovani ukrepi AN URE se ne izvajajo, oz. se izvajajo v zelo omejenem obsegu.

OP TGP 2020 ne vključuje ukrepov za sektor energetika ne-ETS. Sektor daljinskega ogrevanja je zlasti pomemben za doseganje sinergij podnebne politike z ukrepi varstva zraka. Priporoča se razširitev nabora ukrepov in povečanje obsega spodbud za to področje ter priprava dolgoročne usmeritve za razvoj področja v okviru AN URE.

Na področju ravnanja z odpadki se pojavlja določena negotovost v zvezi s podatki, kar je bilo nakazano tudi v Programu ravnanja z odpadki. Kakovost in celovitost podatkov je namreč vprašljiva, kar ima pomemben vpliv tudi na izračun emisij iz ravnanja z odpadki. Zato je ključno, da se vzpostavi kakovosten sistem za zbiranje in kontroliranje podatkov o odpadkih, ki bo omogočal zanesljivo oceno stanja ter tudi sledenje tokovom odpadkov.

3.6 KREPITEV ZMOGLJIVOSTI ZA IZVEDBO UKREPOV IN KOORDINACIJA

Cilj OP TGP 2020 za to področje so:

- **izobraževanje in usposabljanje za prehod v konkurenčno nizkoogljično družbo;**
- **krepitev kadrovskega virov za odpiranje novih zelenih delovnih mest;**
- **informiranje o koristih blaženja podnebnih sprememb in praktičnih vidikih izvajanja ukrepov.**

Po sprejemu OP TGP 2020 je Vlada Republike Slovenije sprejela še naslednje programske in akcijske dokumente, ki vplivajo na izvajanje ukrepov na področju informiranja, ozaveščanja, usposabljanja in izobraževanja:

- Operativni program izvajanja Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 (OP EKP), 2015;
- Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letih 2017 in 2018,
- Okvirni program za prehod v zeleno gospodarstvo (OPZG) z Akcijskim načrtom izvajanja OPZG (ANi OPZG) in Načrtom aktivnosti ministrstev in vladnih služb (NAMVS) za leti 2015 in 2016.

V Sloveniji različni nosilci (vladni in nevladni sektor, gospodarstvo, strokovne institucije, mediji, itd.) izvajajo aktivnosti izobraževanja, usposabljanja, informiranja in ozaveščanja na področju blaženja podnebnih sprememb. Aktivnosti se financirajo iz različnih virov, in sicer državnega proračuna, sredstev Sklada za podnebne spremembe, sredstev EU skladov in programov ter drugih mednarodnih in nacionalnih virov. V letih 2015 in 2016 so se aktivnosti koordinirale predvsem v okviru Programa Sklada za podnebne spremembe ter preko sodelovanja MOP z drugimi deležniki, vendar bi bilo možno koordinacijo še okrepiti.

Za vključevanje podnebnih vsebin v širše programe izobraževanja sta bila med drugim izvedena naslednja projekta: Znanja in kompetence, pomembne za uresničevanje ciljev zelenega gospodarstva v povezavi s podnebnimi spremembami za ravni predšolska vzgoja - osnovna šola – gimnazija ter Izvedba programa usposabljanja odraslih za trajnostni razvoj in prehod v zeleno gospodarstvo v povezavi s podnebnimi spremembami. Na področju promocije prometa pa se med najpomembnejšimi projekti uveljavlja Evropski teden mobilnost, ko potekajo koordinirane aktivnosti v vrsti občin.

Zelo pomemben ukrep OP TGP 2020 na tem področju je priprava Podrobnega načrta usposabljanja za prehod v konkurenčno nizkoogljično družbo, ki bo opredelil potrebe po usposabljanju. OP TGP 2020 načrtuje še ukrep Razvoja kadrovskega virov za prehod v nizkoogljično družbo, zlasti krepitev aktivnosti izobraževanja in usposabljanja na področjih, kjer se bodo oblikovala nova delovna mesta ter ukrepe usposabljanja za izvedbo določenih ukrepov.

OP TGP 2020 je kompleksen program s 87 ukrepi v 7 sektorjih: stavbe (raba goriv v široki rabi), promet, oskrba z energijo, raba goriv v industriji, procesne emisije, odpadki, kmetijstvo in raba zemljišč ter spremembe rabe zemljišč, ter tremi večjimi sklopi večsektorskih instrumentov na področjih raziskav, inovacij in razvoja, davkov in taks, zelenega javnega naročanja ter informiranja, usposabljanja, promocije, izobraževanja idr.

Za pripravo tega poročila so vsa sodelujoča ministrstva v okviru širšega vprašalnika odgovarjala tudi na vprašanje o kadrovskega zmogljivostih za izvajanje ukrepov oz. izvajanja ukrepov. Prva ocena kaže, da je večina kadrovskega zmogljivosti namenjenih administrativnim nalogam za dodeljevanje finančnih spodbud, manj pa drugim razvojnim in izvedbenim nalogam. Podrobnejši pregled zmogljivosti je načrtovan v naslednjem poročilu.

V OP TGP 2020 so bili načrtovani procesi sodelovanja deležnikov za pospešitev oblikovanja in izvedbe ukrepov na področjih: davki in takse, zelena rast gospodarstva-inovacije, energetska prenova stavb kulturne dediščine, energetska pogodbeništvu, trajnostna mobilnost. Predvideno je bilo, da bodo procesi strukturirani tako, da bodo vključevali deležnike že v zgodnji fazi priprave ukrepov in pri implementaciji ukrepov, torej več kot je obvezno po zakonodaji. Namen je bil, kot že omenjeno, pospešiti pripravo in implementacijo ukrepov. Procesni so bili na navedenih področjih sicer v večji meri zastavljeni, vendar brez dodatnega vključevanja ključnih deležnikov v zgodnje faze priprave ukrepov in pri vprašanih implementacije ukrepov. V pregledu izvajanja OP TGP 2020 je identificirano, da bo strukturiran in širok proces sodelovanja deležnikov potreben tudi pri vzpostavljanju celovitega sistema za zagotavljanje kakovosti v javnem sektorju.

Ukrepi ozaveščanja in obveščanja se izvajajo projektno, a večina aktivnosti ni ciljno usmerjenih v podporo izvedbi ukrepov OP TGP 2020.

Predvidene ex ante in ex post analize spremljanja izvajanja OP TGP 2020 in načrtovanje podnebne politike v prihodnje se izvajajo deloma in se bodo predvidoma okrepile v letih 2018 in 2019. Poročanje Evropski Komisiji o projekcijah in ukrepih po Uredbi 525/2013⁵ (MMR) in poročanje UNFCCC potekajo redno in skladno z zahtevami oz. predpisanimi navodili.

4. FINANCIRANJE IZVAJANJA UKREPOV

V letih 2014 in 2015 je bilo mogoče nepovratne investicijske spodbude za URE in OVE pridobiti od Eko sklada, iz sredstev, ki se zbirajo za spodbujanje učinkovite rabe energije na podlagi Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije⁶ in proračunskega Sklada za podnebne spremembe. Izplačevale so se še spodbude iz sredstev Kohezijskega sklada za ukrepe razvojne prioritete Trajnostna energija v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) 2007–2013 ter v okviru programov velikih zavezancev. Sredstva evropskih skladov iz nove finančne perspektive 2014–2020 se še niso koristila.

V letu 2015 je bilo izvedenih za 156,8 milijonov evrov naložb, za spodbude izplačanih 50,5 milijonov evrov nepovratnih finančnih spodbud in doseženo za 19,6 kt CO₂ eqv zmanjšanja emisij TGP. V primerjavi z letom 2014, ko je bila vrednost investicij 209,3 milijonov evrov, znesek izplačanih nepovratnih finančnih spodbud 70,7 milijona evrov in doseženo za 41,2 kt CO₂ eqv zmanjšanja emisij TGP, je bilo v letu 2015 spodbujenih za 25,1 % manj investicij, izplačanih za 28,6 % manj nepovratnih sredstev in so se emisije povečale za 2,2 %. Glavni razlog za manjši obseg investicij v letu 2015 je manjši obseg spodbud iz sredstev kohezijskega sklada zaradi zaključevanja projektov financiranih v prejšnji finančni perspektivi, v novi perspektivi pa se še niso začeli. Poleg tega se je v letu 2015 preoblikoval ukrep zagotavljanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih v okviru obveznosti dobaviteljev energije, ki se ne izvaja več s spodbudami financiranimi iz javnih sredstev.

V letu 2015 se je tudi zmanjšala učinkovitost spodbud, razmerje med prihrankom emisij TGP in sredstvi za spodbude je slabše. Razlog je v spremembi strukture spodbud, kot omenjeno, ni več nepovratnih spodbud iz obveznosti dobaviteljev, manjši učinki so bili doseženi v stanovanjskem sektorju zaradi spremembe metodologije za vrednotenje prihrankov in ker je bilo izvedenih manj ukrepov spodbujanja obnovljivih virov energije. Povečala so se tudi sredstva za spodbujanje vozil z nizkimi emisijami, kjer so učinki na zmanjšanje emisij TGP relativno majhni, pomen tega ukrepa je zlasti v podpori uveljavljanju nove tehnologije.

⁵ Uredba (EU) št. 525/2013 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije ter o razveljavitvi Sklepa št. 280/2004/ES (Ul. L 165, z dne 18.6.2013, stran. 13–40)

⁶ Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Uradni list RS, št. 96/14)

5. SEZNAM UKREPOV OP TGP 2020

V pregledu ukrepov so uporabljena za nekatere ukrepe nekoliko drugačna imena. V tem poročilu so ukrepi OP TGP 2020 pregledani skupaj z drugimi ukrepi zmanjševanja emisij TGP iz najnovejših strateških in programskih dokumentov in z ukrepi, ki se izvajajo na podlagi veljavne zakonodaje. Nekateri ti. dodatni ukrepi so sorodni ukrepom OP TGP 2020, ne pa enaki in uporabljeno je ime, ki vsebinsko ustreza obema sorodnima ukrepoma. Nekaj ukrepov je razdeljenih na več ukrepov, npr. na področju javnega potniškega prometa. Nekaj imen ukrepov je poenostavljenih na način, kot je zahtevano v navodilih za mednarodno poročanje. Odpravljeno je tudi nekaj pomanjkljivosti pri imenih ukrepov v OP TGP 2020.

Tabela 1: Seznam ukrepov OP TGP 2020

Oznaka	Instrument/ukrep OP TGP	Poglavje poročila	Ime instrumenta/ukrepa v poročilu
NR-1	Finančne spodbude za izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter povezovanje v centre znanja	Zelena gospodarska rast	Spodbujanje raziskav in inovacij za prehod v NOD
NR-2	Finančne spodbude (več instrumentov) za naložbe podjetij v inovacije in raziskave: za eko inovacije in razvoj novih zelenih izdelkov, storitev, poslovnih modelov idr. ukrepe		
NR-3	Finančne spodbude za podjetništvo: tehnološko posodabljanje podjetij, zagon podjetij, vključno z investicijskimi in razvojnimi vlaganji za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti podjetij		Spodbujanje podjetništva za prehod v NOD
OR-1	Revizija in dopolnitev zakonodaje o proizvodih, ki izhaja iz direktive o okoljsko primerni zasnovi izdelkov, direktive v zvezi z energijskim označevanjem in Uredbe o znaku za okolje.	Večsektorski ukrepi	Energijsko in okoljsko označevanje in minimalni standardi za izdelke in naprave
OR-2	Postopno zmanjševanje subvencij fosilnim gorivom	Zelena gospodarska rast Promet	nespremenjeno
OR-4 OS-13 OP-6	Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja, vključno z uvajanjem javnega naročanja inovacij	Zelena gospodarska rast Promet	nespremenjeno
NS-5 NI-5 NKM-4	Demonstracijski projekti	Zelena gospodarska rast Industrija	nespremenjeno
OS-1 OP-7	Energetska učinkovitost v okviru trajnostnega prostorskega načrtovanja	Večsektorski ukrepi	nespremenjeno
OS-5 OI-3	Shema podpor za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTA z visokim izkoristkom	Večsektorski ukrepi	nespremenjeno
OS-4	Shema podpor za proizvodnjo toplote iz OVE	Stavbe	nespremenjeno
OR-3 OO-1	Revizija okoljskih dajatev na področju odlaganja odpadkov	Odpadki	nespremenjeno
OP-9	Spodbujanje učinkovitosti vozil v okviru davka za motorna vozila	Promet	Spodbujanje učinkovitosti vozil in rabe goriv z nizkimi emisijami v okviru davka na motorna vozila in drugih dajatev
OS-2	Spodbujanje URE in OVE v stavbah	/	/
NS-1	Spremembe in dopolnitve predpisov za energetska učinkovitost stavb	Stavbe	nespremenjeno
NS-2a	Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugim ponudnikom zelenih posojil za stanovanjski sektor.	Stavbe Večsektorski ukrepi	Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugim ponudnikom

			zelenih posojil za stanovanjski sektor Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe
NP-1	Proces oblikovanja in uveljavljanja instrumentov za spodbujanje konkurenčnosti javnega potniškega prometa	Promet	Subvencioniranje prevozov v javnem potniškem prometu Koncesije za izvajanje gospodarske javne službe potniškega prometa Sistem Integriranega javnega potniškega prometa (IJPP) Drugi ukrepi upravljanja mobilnosti za izboljšanje storitev JPP Spodbude za ureditev infrastrukture za javni potniški promet
NP-2	Shema subvencij za nova tovorna vozila v povezavo s prostovoljnimi obveznostmi za tovorni promet	Promet	nespremenjeno
NP-3	Nepovratne finančne spodbude za trajnostno mobilnost v obdobju 2014–2020	Promet	Spodbujanje izgradnje kolesarske infrastrukture
NP-4	Nepovratne finančne spodbude za železniško prometno infrastrukturo v obdobju 2014–2020	Promet	Izboljšanje železniške infrastrukture
NP-5	Spodbujanje trajnostne izbire transporta v okviru obračuna potnih stroškov	Promet	nespremenjeno
OP-1	Označevanje vozil	Promet	Informacije o rabi goriva za vozila in označevanje pnevmatik
OP-2	Subvencije za nakup novih vozil	Promet	Finančne spodbude za vozila z nizkimi emisijami
OP-4	Obvezni delež OVE za pogon motornih vozil	Promet	Obvezni delež obnovljivih virov energije v motornem prometu
OP-5	Spodbujanje varčne vožnje	Promet	Nespremenjeno
NKM-1	Nepovratne investicijske finančne spodbude za naložbe v osnovna sredstva, ki izboljšajo splošno učinkovitost kmetijskega gospodarstva in za infrastrukturo, povezano z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva	Kmetijstvo	nespremenjeno
NKM-2	Spodbude za izvajanje nadstandardnih načinov kmetovanja, ki prispevajo k zmanjšanju emisij didušikovega oksida	Kmetijstvo	nespremenjeno
NKM-3	Izvajanje nadstandardnih načinov kmetovanja, ki prispevajo k zmanjšanju emisij metana	Kmetijstvo	nespremenjeno
NKM-4	Programi usposabljanja, svetovanja in demonstracijski projekti	Kmetijstvo	nespremenjeno
NKM-5	Raziskave in inovacije v kmetijstvu	Kmetijstvo	nespremenjeno
NKM-6	Lokalne akcijske skupine	Kmetijstvo	nespremenjeno
OKM-1	Izvajanje Skupnega temeljnega rejskega programa za pasme goved in drobnice	Kmetijstvo	nespremenjeno
OKM-2	Javna svetovalna služba	Kmetijstvo	nespremenjeno
NI-1	Nepovratne finančne spodbude za URE in OVE, posebej namenjene malim in srednjim podjetjem	Drugi ESD sektorji	Nepovratne finančne spodbude za URE in OVE za SME
NI-2	Zagotavljanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih v okviru obveznosti dobaviteljev energije	Večsektorski ukrepi Drugi ESD sektorji	Spodbude za ukrepe URE in OVE v okviru obveznosti dobaviteljev energije

NI-4	Spremembe in dopolnitve predpisov, ki urejajo emisije F-plinov	Drugi ESD sektorji	Zmanjšanje emisij F-plinov iz stacionarnih virov Zmanjšanje emisij F-plinov iz mobilnih klimatskih naprav
OI-1	Nepovratne investicijske spodbude za URE in OVE v industriji	Drugi ESD sektorji	Nepovratne finančne spodbude za ukrepe URE in OVE v industriji
OI-2	Subvencije za uvajanje sistemov za upravljanje z energije	Drugi ESD sektorji	Spodbude za uvajanje sistemov za upravljanje z energijo
OI-4	Posojila Eko sklada z ugodno obrestno mero za ukrepe URE in OVE	Večsektorski ukrepi Drugi ESD sektorji	Posojila Eko sklada z ugodno obrestno mero za okoljske naložbe
NO-1	Nepovratna finančna sredstva za izgradnjo manjkajoče infrastrukture	Drugi ESD sektorji	Izgradnja manjkajoče infrastrukture (financiranje)
NO-1	Pilotni projekti za ozaveščanje	Drugi ESD sektorji	Pilotni projekti za ozaveščanje na področju odpadkov
OO-2	Nepovratna finančna sredstva za investicije v sisteme za zbiranje in za ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda v večjih aglomeracijah ter Investicije v stroškovno ter okoljsko upravičene male čistilne naprave.	/	/
NG-1	Nadgradnja in izvedba gozdne inventure	/	/
NG-2	Razvoj metodologije za spremljanje ponorov	/	/
NG-3	Nadaljnja vključitev ukrepov v sektorsko politiko	/	/
OG-1	Poročanje UNFCCC in EK	/	/
NU-1	Subvencije za usposabljanje za krepitev kadrovskih potencialov za prehod v NOD		nespremenjeno
NU-2	Načrtovanje in razvoj usposabljanja za prehod v NOD		nespremenjeno
NU-3 OS-14	Izobraževanje in usposabljanje		Več projektov izobraževanja in usposabljanja različnih ciljnih skupin
NU-4 OS-15 OP-8	Informiranje in ozaveščanje ciljnih javnosti		Več projektov ozaveščanja in informiranja različnih ciljnih javnosti
OU-1	Vključevanje podnebnih vsebin v širši proces razvoja vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj v Sloveniji na vseh stopnjah izobraževanja		Vključevanje podnebnih vsebin v širši proces razvoja vzgoje in izobraževanja
NORG-1	Koordinacija izvajanja OP-TGP-2020		nespremenjeno
NORG-2	Krepitev zmogljivosti za izvajanje ukrepov OP-TGP-2020 v okviru pristojnih institucij		nespremenjeno
NORG-3	Izvedba procesov za oblikovanje in pospešitev izvajanja ukrepov na področjih: davkov in taks, spodbujanja inovacij, energetske prenovе stavb kulturne dediščine, uveljavljanja energetskega pogodbeništva in energetske prenovе večstanovanjskih stavb		nespremenjeno
NORG-4	Izvedba procesov za oblikovanje in pospešitev izvajanja ukrepov na področju trajnostnega prometa		nespremenjeno
NSP-1	Poročanje Vladi RS o izvajanju OP TGP 2020		nespremenjeno
NSP-2	Projekcije emisij TGP in poročanje EK		nespremenjeno
NSP-3	Poročanje UNFCCC		nespremenjeno
NSP-4	Nadgradnja metodologije za izdelavo		nespremenjeno

	projekcij v prometu		
NSP-5	Razvoj modelov za pripravo projekcij do leta 2050 in vrednotenja učinkov na zeleno gospodarsko rast		nespremenjeno
NSP-6	Razširjena analiza stroškovne učinkovitosti in učinkov izvajanja ukrepov zmanjšanja emisij TGP		nespremenjeno
NSP-7	Uskladitev metodologije za ocenjevanje učinka ukrepov na zmanjšanje emisij TGP		nespremenjeno